

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Phileremi Palaeologi Monachi De Oratione Dominica Liber

Lardenoy, Martin de

Parisiis, 1673

Santificetur Nomen Tuum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9892

SANTIFICETUR NOMEN
Tuum.

^a Lib. 2.
de serm.
Domini
in monte
cap. 20.

^a Sanctum est, quod violare at-
que corrumpere nefas est. Cu-
jus utique sceleris conatus & vo-
luntas tenetur rea, quamvis illud
sanctum naturâ inviolabile atque
incorruptibile maneat. ^b Si nos
quisquam interroget, quid est
quod petitis ut sanctificetur no-
men Dei? Aliquando enim san-
ctum non est, ut modò sanctifice-
tur? Et tamen nisi vellemus fieri,
non peteremus ut fieret. Alia est
enim gratulatio, alia oratio. Gra-
tulamur ex eo quod est: oramus ut
^c *ibid. inf.* sit quod nondum est. ^c Quid ergo
rogamus? Sanctificetur nomen
tuum in illis hominibus qui per
infidelitatem nondum habent no-
men Dei sanctum: quibus nondum
est ille sanctus, qui per se, & in se,
^d *In Psal.* & in suis sanctis sanctus est. ^d Nam
^{9. ante}
^{med.} nomen ipsum Dei nunc usquequa-
que vulgatum est: sed cognitio no-

de Oratione Dominica Liber. 37
minis est, cum ille cognoscitur
cujus est nomen: non enim propter
se nomen est, sed propter id quod
significat.^a Nam quod Deus dicitur
universæ creaturæ, etiam omnibus
gentibus antequam in Christum
crederent, non omnimodo esse po-
tuit hoc nomen ignotum: hæc est
enim vis veræ divinitatis, ut crea-
turæ rationali jam ratione utenti
non omnino ac penitus possit ab-
scondi. Exceptis enim paucis in
quibus natura nimium depravata
est, universum genus humanum
Deum mundi hujus fatetur aucto-
rem:^b Qui prorsus ita magnus est
in operibus magnis, ut minor non
sit in minimis. Ars enim divina,
quæ & cælestia & terrena opera
fiunt, cum ea sint inter se dissimi-
lia, ipsa in omnibus suis similis est,
quia in suo quoque genere perfici-
endo ubique perfecta est. Neque
enim universum condit in singulis,
sed ad universi complexum con-
dens singula, universam se conden-
dis præbet & singulis, omnia con-

^a Tract.
106. in
Ioan. post
init.

^b Lib. 2da
cōt. Faust.
cap. 5.

38 *Phileremi Paleologi Monachi*
gruenter locis suis & ordinibus faci-
ciens atque disponens, & omnibus
particulariter atque universaliter
congrua tribuens. Ecce hîc in isto
quali fundo infimo universæ crea-
ture aspiciite animalia quę volant, &
natant, & gradiuntur, & repunt.
Nempe mortalia sunt: nempe vita
eorum, sicut scriptum est, *vapor est*
ad modicum apparens. Hunc enim
modulum ab optimo conditore
perceptum tanquam in commune
conferunt universo pro sui generis
portione complendo, ut cum istis
imis sint omnia bona, in quibus
sunt eis superna meliora. Verum-
tamen attendite, & date mihi
unum quàmlibet abjectissimum
animal, cuius anima oderit carnem
suam, ac non potiùs nutriat & fo-
veat eam, motuque vitali vegetet,
& regat, & quodammodo admini-
stret pro sui generis exiguitate
quoddam universum suum ad in-
columitatem tuendam sibi conci-
liatum. Quòd enim rationalis ani-
ma castigat corpus suum, & ser-

Iacob. 4.
14.

de Oratione Dominica Liber. 39
 vituti subijcit, ne immoderato ap-
 petitu terrenorum impediatur à
 perceptione sapientiæ : etiam sic
 utique diligit carnem suam, quam
 sibi ad obediendum legitimè sub-
 dit atque ordinat. ^a Quid in ipsâ a Lib. 21.
cōt. Faust.
cap. 6.
 carne vitalia viscera, totius formæ
 convenientia, membra operandi,
 vasa sentiendi, locis atque officiis
 suis cuncta distincta, & concordi
 unitate contexta, moderatione
 mensurarum, parilitate numero-
 rum, ordine ponderum; nonne in-
 dicant artificem suum, Deum ve-
 rum cui verè dictum est, *omnia in* Sapien.
11. 21.
mensurâ, & numero & pondere
disposuisti? ^b Unde enim istis hæc b Ibid.
inf.
 quæ commemoravimus ab illo, cu-
 jus unitate omnis modus sistitur,
 cuius sapientiâ omnis pulchritudo
 formatur, cujus lege omnis ordo
 disponitur? ^c Interroga mundi or- c Sermō
55. de
verb. Do-
minic. 2.
 natum, cæli fulgorem, dispositio-
 nemque siderum, solem diei suf-
 ficientem, lunam noctis solatium.
 Interroga terram fructificantem
 herbis & lignis, animalibus ple-

40 *Phileremi Paleologi Monachi*
nam , hominibus exornatam. In-
terroga mare , quantis & qualibus
natatilibus plenum ! Interroga aë-
ra , quantis volatilibus viget ! In-
terroga omnia , & vide si non sen-
su suo tanquam tibi respondent ,
Deus nos fecit. ^{a Hom.} Mirati sunt ho-
^{32. cap. 3.} mines , Dominum Deum nostrum
^{Math. 14.} Jesum Christum de quinque pani-
^{20.} bus saginasse tot millia : & non
mirantur per pauca grana impleri
segetibus terras. Quæ aqua erat
vinum factum , viderunt homines
^{Joan. 2.} & obstupuerunt. ^{20.} Quid aliud sit de
pluviâ per radicem vitis ? Ipse illa
fecit , ipse ista : illa ut pascaris , ista
ut mireris. Sed utraque miranda
sunt , quia opera Dei sunt. Vider
homo insolita , & miratur. Unde
est ipse homo qui miratur ? ubi
erat ? unde processit ? unde forma
corporis ? unde membrorum di-
stinctio ? unde habitus iste specio-
sus ? de quibus primordiis ? De
quàm contemptibilibus ? Et mira-
tur alia , cùm sit ipse mirator ma-
gnum miraculum. Unde ergo ista
quæ

de Oratione Dominica Liber. 41
 quæ vides, nisi ex illo quem non
 vides? ^a Accedat jam consideratio <sup>a Tract.
3. in iocan.
initio.</sup>
 tua etiam ad animam humanam,
 cui tribuit Deus intellectum co-
 gnoscendi creatorem suum, digno-
 scendi & distinguendi inter bonum
 & malum, hoc est, inter justum
 & injustum. Quanta agit per cor-
 pus? Attendite universum orbem
 terrarum ordinatum in ipsâ huma-
 nâ republicâ: quibus administra-
 tionibus, quibus ordinibus potesta-
 tum, conditionibus civitatum, le-
 gibus, moribus, artibus. Hoc to-
 tum per animam geritur, & hæc
 vis animæ non videtur, ^b ubi etiam <sup>b Ibid post
initium.</sup>
 ad imaginem creatoris sui renova-
 tur, ad cuius imaginem factus est
 homo. Quid erit hæc vis animæ,
 cum & corpus hoc induerit incor-
 ruptionem, & mortale hoc indue- <sup>1. Cor 15.
13. 54.</sup>
 rit immortalitatem? Si tanta po-
 test per carnem corruptibilem,
 quid non poterit per corpus spi-
 ritale post resurrectionem mortuo-
 rum? ^c Ista contextio creaturæ, ista <sup>c In Psal-
144. post
med.</sup>
 ordinatissima pulchritudo ab imis

D

42 *Phileremi Palaologi Monachi*
ad summa conscendens, à summis
ad ima descendens, nusquam in-
interrupta, sed dissimilibus tempe-
rata, tota laudat Deum. Quare
ergo tota laudat Deum? Quia cùm
eam consideras, & pulchram vi-
des, tu in illâ laudas Deum. ^a Pau-
ci inveniuntur tantæ impietatis,
ut impleatur in eis quod scriptum
est: *Dixit stultus in corde suo, non*
est Deus. Infania ista paucorum est.
Sicut enim magna pietas pauco-
rum est, ita & magna impietas ni-
hilominus paucorum est. Hoc au-
tem quod dico turba dicit. ^b Mul-
ti non valentes contemplari &
discernere creaturam locis suis &
ordine suo sub nutu & jussu Dei
agentem motus suos; visum est illis
quia superiora omnia Deus guber-
nat; inferiora verò despiciat, abji-
cit, deserit, ut nec curet ista, nec
regat, sed casibus regantur, quo-
modo possunt, quâ possunt. ^c Hanc
habent perniciem cogitationis suæ
in seipsos, ut dicant Deum res hu-
manas non curare, nec inde posse

^a *Serm.*
10. *de*
verb. Do-
mini cap.
2.
Psal. 13. 1.

^b *In Psal.*
148. *med.*

^c *In Ps.*
109. *præ-*
fati.

de Oratione Dominica Liber. 43
cogitare mundi hujus Artificem at-
que Rectorem , quemadmodum
quisque mortalis in terra vivat : &
ita nec computari se homo putat à
Deo. ^a O homo, quomodo te Deus ^a *ibid.*
factum non computavit , qui ut fie- ^{inf.}
res antè curavit ? Cùm te in ordi- ^{Math. 10.}
ne rerum conditarum numerari ^{30.}
non putas , nulli crede seductori :
capilli tui numerati sunt à condi-
tore. ^b Quis disposuit membra pu- ^b *In Ps.*
licis & culicis ut habeant ordinem ^{148. med.}
suum , habeant vitam suam , ha-
beant motum suum ? Unam bestio-
lam brevem , minutissimam consi-
dera quam volueris : si consideres
ordinem membrorum ipsius , &
animationem vitæ quâ movetur :
pro se fugit mortem , amat vitam ,
appetit voluptates , devitat mole-
stias , exerit sensus diversos , viget
in motu congruo sibi. Quis dedit
aculeum culici quo sanguinem su-
gat ? Quàm tenuis fistula est quâ
sorbet ! Quis disposuit ista ? quis
fecit ista ? Expavescis in minimis :
lauda magnum. Hoc itaque tene-

D ij

te, fratres mei: nemo vos de fide excutiat, & de sanâ doctrinâ. Qui fecit in cælo Angelum, ipse fecit in terrâ vermiculum: sed Angelum in cælo pro habitatione cælesti: vermiculum in terrâ pro habitatione terrestri.

^a Lib. 5. de
gen. ad
lit. cap. 4.
^b In Ps.
118. conc.
8. med.

^a Quis enim alius etiam nunc ista creat, nisi qui nunc usque operatur? ^b Quoniam si operatoria Dei potentia rebus subtrahatur, intereunt, nec aliquid omnino, sive de mundi elementis, sive de genitoribus, sive de seminibus nascitur, si ea non operetur

^c Lib. 11.
de civit.
Dei. cap.
25.

Deus. ^c Cujus occulta potentia cuncta penetrans incommutabili præsentia facit esse quidquid aliquomodo est, in quantumcumque est, quia nisi faciente illo, non tale vel tale esset, sed prorsus esse

^d Lib. 4.
de gen. ad
lit. cap.
32.

non posset. ^d Creatoris namque potentia, & omnipotentis atque omnitenentis virtus, causa subsistendi est omni creaturæ: quæ virtus ab eis quæ creata sunt regendis si aliquando cessaret, simul & illorum cessaret species, omnisque na-

de Oratione Dominica Liber. 45
tura concideret. Neque enim si-
cut structuram ædium cūm fabrica-
verit quis, abscedit, atque illo ces-
sante atque abscedente stat opus
ejus, ita mundus vel ictu oculi sta-
re poterit, si ei Deus regimen suum
subtraxerit. Proinde & quod Do-
minus ait: *Pater meus usque nunc* Ioan. 5.
17.
operatur, continuationem quam-
dam operis ejus, quā universam
creaturam continet atque admini-
strat, ostendit. Aliter enim posset
intelligi si diceret, & nunc opera-
tur: ubi non esset necesse ut operis
continuationem acciperemus. Ali-
ter autem cogit intelligi cūm ait,
usque nunc: ex illo scilicet quo
eundem cūm conderet, operatus est.
Et quod scriptum est de sapientiā
ejus, *pertingit à fine usque ad fi-* Sap. 8. 1.
nem fortiter, & disponit omnia
suaviter: De quā item scriptum Sap. 7. 28.
est, quòd motus ejus agilior cele-
riorque sit omnibus motibus; satis
apparet rectè intuentibus, hunc
ipsum incomparabilem & ineffa-
bilem, & si non possit intelligi, sta-

D iij

bilem motum suum rebus eum
præbere suaviter disponendis: quo
utique subtracto si ab hâc opera-
tione cessaverit, eas continuò peri-
turas. Et illud quod ait Apostolus
cùm Deum Atheniensibus prædi-

Act. 17.
28.

caret, *in illo vivimus, movemur
& sumus*, liquidò cogitatum quan-

tum humana mens valet, adjuvat
hanc sententiam quâ credimus &
dicimus, Deum in iis quæ creavit,
indefinenter operari. Neque enim
tanquam substantia ejus, sic in illo
sumus, quemadmodum dictum est
quòd habeat vitam in semetipso:
sed utique cùm aliud simus quàm
ipse, non ob aliud in illo sumus,
nisi quia id operatur. Et hoc est
opus ejus quo continet omnia, &

Sap. 8 1.

quo ejus sapientia pertendit à *fine*
usque ad finem fortiter, & dispo-
nit omnia suaviter: Per quam dispo-

Act. 17.

sitionem *in illo vivimus, move-*
mur, & sumus. Unde colligitur,
quòd si hoc opus suum rebus sub-
traxerit, nec vivemus, nec move-
bimur, nec erimus. Claret igitur,

de Oratione Dominica I iter. 4-7
ne uno quidem die cessasse Deum
ab opere regendi quæ creavit, ne
motus suos naturales quibus agun-
tur atque vegetantur ut omnino
naturæ sint, & in eo quod sunt pro
suo quæque modulo maneant, illi-
cò amitterent, & esse aliquid om-
nino desinerent si eis subtraheretur
motus ille sapientiæ Dei, quo dis-
ponit omnia suaviter. ² Ipse nam- Ioan. 5.
17.
alib. 22.
le civit.
Deicap.
24.
que operatione quâ nunc usque
operatur, facit ut numeros suos ex-
plicent semina, & à quibusdam la-
tentibus atque invisibilibus invo-
lucris in formas visibiles hujus
quem aspicimus decoris evolvant.
Ipse incorpoream corporeamque
naturam, illam præpositam, istam
subjectam miris modis copulans &
connectens, animantem facit.
Quod opus ejus tam magnum &
mirabile est, ut non solum in ho-
mine, quod est animal rationale,
& ex hoc cunctis terrenis animan-
tibus excellentius atque præstan-
tius; sed in qualibet minutissimâ
musculâ benè consideranti stupo-

Rom. 1. rem mentis ingerat, laudemque
 20.
 2 Serm. pariat creatoris. ^a Hæc & philoso-
 55. de 7. er. phi nobiles quæsierunt, & ex arte
 Domini artificem cognoverunt. ^b Tamen
 cap. 2. quia sine mediatore, id est, sine
 b Lib. 13. homine Christo philosophati sunt,
 de Trin. quem nec venturum Prophetis,
 cap. 19. nec venisse Apostolis crediderunt,
 Rom. 1. veritatem detinuerunt, sicut de il-
 18.
 c Lib. de lis scriptum est, in iniquitate.
 pecc. orig. ^c *Vnus est enim Deus, & unus me-*
 cap. 24. *diator Dei & hominum, homo*
 1. Tim. 2. *Christus Iesus: Quoniam non est*
 5.
 Act. 4. 12. *aliud nomen sub cælo datum homi-*
nibus, in quo oporteat nos salvos
fieri: & in illo definivit Deus fidem
omnibus, suscitans illum à mor-
 d Tract. tuis. ^d In hoc ergo quod fecit hunc
 106. in mundum cælo terraque conspi-
 Ioan. med. cuum; & antequam imbuerentur
 in fide Christi, notus omnibus
 gentibus Deus: in hoc autem quod
 non est in injuriis suis, & cum Diis
 falsis colendus, *Notus in Indæa*
 Ps. 75. 1. *Deus: in hoc verò quod pater est*
hujus Christi per quem tollit pec-
cata mundi, hoc nomen ejus prius
occultum

de Oratione Dominica Lib. 49

occultum omnibus, nunc manifestavit eis quos dedit ei pater ipse de mundo. ^a Et hoc est quod nunc agitur, dum Evangelium adhuc usquequaque per diversas gentes innotescendo commendat unius Dei nomen per administrationem filij ejus. ^b Nec omnium est fides qui audiant verbum, sed quibus Deus partitur mensuram fidei, sicut nec omnia germinant quæ plantantur & rigantur, sed quibus Deus dat incrementum; ^c Non ut nolentes credant (quod absurdissimè dicitur) sed ut volentes ex nolentibus fiant; non sicut facit doctor homo docendo & hortando, minando & promittendo in sermone Dei; quod frustra fit nisi Deus intus operetur & velle per investigabiles vias suas. Cum enim verbis doctor plantat & rigat, possumus dicere, fortè credit auditor; cum verò dat incrementum Deus, sine dubio credit, & proficit. ^d Cur autem ille credat, ille non credat cum ambo idem audiunt, et si mi-

*a Lib. 2.
de serm.
Domini
in monte
cap. 5.*

*b Epist.
105. post
init.*

*c Lib. 2.
oper. ult.
contra
Iul. n.
157.*

Phil. 2. 13

*d Epist.
105. post
init.*

E

Rom. 11.

33.

Rom. 9.

14.

Ibid. v.

18.

*a Lib. de
præd.
sanct. cap.
8.*

b Epist.

107. fin.

Rom. 10.

14.

raculum in eorum conspectu fiat, ambo idem vident; altitudo est divitiarum sapientiæ & scientiæ Dei, cujus inscrutabilia sunt judicia, & apud quem non est iniquitas, dum cujus vult miseretur, & quem vult obdurat: neque propterea sunt ista injusta quia occulta. ^a Cùm igitur Evangelium prædicatur, quidam credunt, quidam non credunt: sed qui credunt prædicatore forinsecus insonante, intus à patre audiunt atque discunt; qui autem non credunt, foris audiunt, intus non audiunt neque discunt; hoc est, illis datur ut credant, illis non datur. ^b Loquimur autem nunc de ipsis initiis, cùm homines qui erant averfi & adversi, convertuntur ad Deum, & velle incipiunt quod nolebant, & habere fidem quam non habebant; quod ut fiat in eis, oratur pro eis quamvis non oretur ab eis, ipsi enim *quomodo invocabunt in quem non crediderunt?* Cùm verò factum fuerit quod oratur, ei qui fecit

de Oratione Dominica Liber. 51
aguntur gratiæ, & pro eis, & ab
eis. * Oramus ergo non solum pro
nolentibus, verum etiam pro repu- <sup>a Lib. 4.
ad Bonif.
cap. 9. fin.</sup>gnantibus & oppugnantibus. Quid
ergo petimus, nisi ut fiant ex no-
lentibus volentes, ex repugnantibus
consentientes, ex oppugnantibus
amantes? A quo, nisi ab illo de
quo scriptum est, præparatur vo-
luntas à Deo? <sup>b Epist.
107. fin.</sup> Nunquid ubi au-
dieris sacerdotem Dei ad ejus alta-
re populum hortantem ad Deum
orandum, vel ipsum clarâ voce
orantem ut incredulas gentes ad
fidem suam venire compellat, non
respondebis, Amen? An etiam hu-
jus fidei sanitati contraria dispu-
tabis? Inaniter igitur & perfun- <sup>c Ibid.
ante med.</sup>ctoriè potius quàm veraciter pro
eis, ut doctrinæ cui adversantur,
credendo consentiant, Deo fundi-
mus preces; si ad ejus non perti-
net gratiam convertere ad fidem
suam ipsi fidei contrarias homi-
num voluntates. Inaniter etiam &
perfunctoriè potius quàm veraci-
ter magnas cum exultatione agi-

E ij

mus Deo gratias, quando aliqui
 eorum credunt, si hoc in eis ipse
 non facit. ^a Ut quid tanto magis
 eum magnificamus quanto magis
 nolebant credere quos credidisse
 gaudemus, si gratiâ Divinâ volun-
 tas in melius non mutatur huma-
 na? Apostolus Paulus: *Eram*, in-
 quit, *ignotus facie Ecclesiis Iudææ*
quæ sunt in Christo, tantum au-
 tem audiebant quia qui aliquando
 nos persequebatur, nunc evangeli-
 zat fidem quam aliquando vasta-
 bat, & in me magnificabant Deum.
 Ut quid magnificabant Deum, si
 non Deus ad seipsum cor illius vi-
 ri suæ gratiæ bonitate converterat,
 quando, ut ipse conficetur, mise-
 ricordiam consecutus est ut fidelis
 esset eâ fide quam aliquando va-
 stabat? Ipsum etiam verbum quod
 posuit, quem nisi Deum hoc tam
 magnum bonum fecisse declarat?
 Quid est enim, in me magnifica-
 bant Deum, nisi, in me Deum
 magnificum prædicabant? ^b Sic
 enim plerumque scriptura loqui-

^a *Ibid.*
post med.
Gal. 1. 22.
23. 24.

Gal. 1. 22.
23. 24.

^b *Lib. 83.*
quæst. 9.
62.

de Oratione Dominica Liber. 53
 tur, ut quod semper est, tunc fieri
 dicatur in aliquo, cum in eo co-
 gnosci cæperit. Ita enim dicimus
 in oratione, *Sanctificetur nomen* ^{Matth. 6. 9.}
tuum,^a ut quod semper apud se
 sanctum est, sanctum etiam ab ho-<sup>a Lib. de
spir. &
lit. cap.
26.</sup>
 minibus habeatur, id est, sanctè
 timeatur.^b Hic timor castus est,<sup>b Ep. 120.
cap. 2.</sup>
 non eum charitas ejicit, sed ascif-<sup>c In Ps.
118. conc.
12. med.</sup>
 cit,^c quo timetur offendi qui ama-
 tur. Aliter quippe timet adultera
 virum suum, aliter casta: Adulte-
 ra, ne veniat; casta, ne deserat.^d
 Sunt homines qui propterea timent
 Deum ne mittantur in gehennam,<sup>d Tract.
9. in Ep.
1. Ioan.
med.
Math. 5.</sup>
 ne fortè ardeant cum Diabolo in
 igne æterno. Ipse est timor ille qui
 introducit charitatem. Sed sic ve-
 niat, ut exeat. Si enim adhuc pro-
 pter pœnas times Deum, nondum
 amas quem sic times: Non bona
 desideras; sed mala caves. Sed ex
 eo quèd mala caves, corrigis te,
 & incipis bona desiderare. Cum
 bona desiderare cæperis, erit in te
 timor castus. Quis timor castus?
 Ne amittas ipsa bona. Intendite.

E iij

Aliud est timere Deum ne mittat te in gehennam cum Diabolo: aliud est timere Deum ne recedat à te. Ille timor quo times ne in ignem æternum mittaris cum Diabolo, non est castus; non enim venit ex amore Dei, sed ex timore pœnæ: cum autem times Deum ne deferat te præsencia ejus, amplecteris eum, ipso frui desideras.^a Si
^aIn Ps.
^{127. med.} Deus veniens voce propriâ loqueretur nobis (quamquam non tacet per litteras suas,) & diceret homini, peccare vis? pecca: fac quidquid te delectat: quidquid amaveris in terrâ, tuum fiat: cui fueris iratus, intereat: quem rapere volueris, rapiatur: quem cedere, cædatur: quem damnare, damnetur: quem possidere, possideas. Nemo tibi resistat: nemo tibi dicat, quid facis? Nemo, noli facere quod velis: nemo, quare fecisti? Abundent tibi omnia illa terrena quæ concupisti, & vive in illis non usque ad tempus, sed semper; faciem tantum meam nunquam vi-

de Oratione Dominica Liber. 55
 debis. ^a Ecce omni istâ terrenâ felicitate, omnibus rebus abundabis: ^{a Ibid. infr.}
 circumfluent te bona temporalia: non illa amittis; non illa deseris. Quid vis amplius? Fleret quidem & gemeret timor castus, & diceret, immò tollantur omnia, & faciem tuam videam. ^b Non servilis, sed ^{b n Ps. 18. Conc. 2. med. Matth. 6. 9. c In Ps. 103. Conc. 1. imit. d Lib. 2. de serm. Domini in monte c. 5.}
 castus: gratis amans: non puniri timens ab eo quem tremit, sed separari ab eo quem diligit. ^c Quid est ergo, ^d Sanctificetur nomen tuum? ^d Sanctum habeatur ab hominibus; id est, ita illis innotescat Deus, ut non existiment aliquid sanctius, quod magis offendere timeant. ^e Hoc etiam ab illo petimus, ut sanctificetur nomen ejus in nobis: ^{e Serm. 9. de diver. c. 4.}
 Nam semper est sanctum. Quomodo autem sanctificatur nomen ejus in nobis, nisi dum nos efficit sanctos? ^f Quod cum jam per lavacrum regenerationis effectum sit, ^{f Lib. de Corr. & gr. c. 6.}
 quare quotidie à fidelibus poscitur, nisi ut in eo quod factum est in nobis perseveretur à nobis. Nam & beatus Cyprianus hoc sic intellexit:

E iiij

Exponens quippe eandem orationem : dicimus , inquit , *Sanctificetur nomen tuum* : non quòd optemus Deo ut sanctificetur orationibus nostris ; sed quòd petamus à Deo , ut nomen ejus sanctificetur in nobis. Cæterum à quo Deus sanctificatur , qui ipse sanctificat ? Sed quia ipse dixit : *Sancti estote , quoniam & ego sanctus sum* ; id petimus & rogamus , ut qui in baptismo sanctificati sumus , in eo quòd esse capimus , perseveremus. Ecce gloriosissimus Martyr hoc sentit , quòd in his verbis quotidie fideles Christi petunt , ut perseverent in eo quòd esse ceperunt. Nullo autem dubitante , quisquis à Domino , ut in bono perseveret precatur , donum ejus esse talem perseverantiam confitetur.

ADVENIAT REGNUM
Tuum.

^{a Homi'. 2}
^{42. cap. 2.} **V**eniet , etsi nolumus : sed optare & orare ut veniat